

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 15 februari 1929 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om upphävande av lagarna om kollektivavtal och om arbetsdomstol m. m.

Andra lagutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft till lagutskott hänvisade motionerna nr 89 i andra kammaren av herr *Andersson* i Stockholm *m. fl.* och nr 179 i samma kammare av herr *Hansson* i Stockholm.

I den förra motionen har yrkats, att riksdagen måtte besluta, att lagen om kollektivavtal och lagen om arbetsdomstol omedelbart upphävas.

I den senare motionen har hemställts, att riksdagen måtte besluta, *dels* att de av 1928 års riksdag beslutade lagarna om kollektivavtal, om arbetsdomstol, om ändrad lydelse av 46 § utsökningslagen och om ändrad lydelse av 1 § lagen den 28 oktober 1887 om skiljemän skola upphöra att gälla, *dels ock* att lagen den 28 maj 1920 om central skiljenämnd i arbetstvister åter skall träda i tillämpning.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för ifrågavarande yrkanden, får utskottet hänvisa till respektive motioners innehåll.

Den lagstiftning, varom här är fråga, har trätt i kraft den 1 januari innevarande år. Enligt vad utskottet inhämtat hava hittills sex mål dragits under arbetsdomstolens prövning, två av arbetsgivarparten, tre av arbetarparten och ett genom överenskommelse av båda parterna. Samtliga mål gälla tillämpning av äldre rättsregler.

Utskottet.

Att på de skäl, som i motionerna anförts, avskaffa den ifrågavarande lagstiftningen, innan erfarenhet vunnits rörande dess verkningar, kan utskottet icke förorda.

Utskottet får fördenskull hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 februari 1929.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman, von Sydow,* Linder, Almkvist, Sigfrid Hansson, Frändén, Thorberg* och *Granström*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Skövde, *Magnusson* i Kalmar, *Hage, Ödström, Johansson* i Sollefteå, *Petersson* i Lerbäckshbyn, *Gardell* i Gans* och *Osberg*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer

1) av herrar *Linder, Sigfrid Hansson, Thorberg, Magnusson* i Kalmar, *Hage* och *Johansson* i Sollefteå, vilka anförde:

»Mot yrkandet på kollektivavtals- och arbetsdomstolslagarnas upphävande redan nu, omedelbart efter det de trätt i kraft, kan den invändningen göras, att det icke hör till god parlamentarisk ordning att avskaffa en helt nyss genomförd lagstiftning utan att tillfälle beretts att göra erfarenheter ifråga om dess tillämpning.

Vi vilja icke bestrida, att denna invändning i allmänhet bör tillmätas ett icke ringa värde. Men det gives ingen regel utan undantag.

Vad angår här berörda lagstiftning, torde man på goda grunder kunna göra gällande, att hänsynen till den goda parlamentariska ordningen ej får anses väga tyngre än de skäl, som anförts i den av herr Hansson i Stockholm väckta motionen. Det lär sålunda icke kunna förnekas, att det tvångsingripande, som nu skett i förhållandet mellan kollektivavtalens parter, icke blott var onödigt utan även — vad värre är — ägnat att försvåra en lovande utveckling fram mot en på ömsesidigt förtroende, frivilligt samarbete och växande ansvarskänsla grundad arbetsgemenskap till gagn för såväl parterna själva som samhället.

Syftet med denna lagstiftning må ha varit vilket som helst, man må tillskriva densamma stor eller ringa betydelse ur rättsordningens och arbetsfredens synpunkt, faktum är, att den icke uppbäres av arbetarpartens förtroende och att den i arbetsgivarkretsar mottagits med mycket blandade känslor. Den vilar folkpsykologiskt sett på en mer än lovligt bräcklig grundval. Ett omedelbart upphävande av densamma skulle på intet sätt äventyra värden, som man givit sken av att vilja bevara med dess hjälp, men otvivelaktigt bliva till gagn för de betydelsefulla strävanden, som den nuvarande regeringen sagt sig vilja främja med sina bemödanden att hjälpa arbetarna och arbetsgivarna tillrätta med arbetsmarknadens många och svåra problem.

Vi ansluta oss därför till det yrkande, som framställts i den av herr Hansson i Stockholm i andra kammaren väckta motionen, och anse, att andra lagutskottet bort tillstyrka bifall till detsamma samt gå i författning om att låta utarbета erforderliga övergångsbestämmelser. Detta yrkande går ut på ett åter-

ställande av den ordning, som i lagstiftningshänseende var rådande på detta område före ifrågavarande lagars ikraftträdande. Lagen om central skiljenämnd i vissa arbetstvister den 28 maj 1920 skulle alltså återupplivas. Med hänsyn därtill kunna vi följaktligen icke instämma i den av herr Andersson i Stockholm m. fl. i andra kammaren väckta motionen, enligt vilken intet som helst statligt organ för s. k. rättstvisters slitande skulle ställas till kollektivavtalsparternas förfogande.»

2) av herr *Almkvist*, som ansett, att utskottets yttrande med kantrubrik »Utskottet» bort i nedan angivna del hava följande lydelse:

»Den lagstiftning — — — rättsregler.

Några giltiga skäl för ifrågavarande lagstiftnings upphävande hava, enligt utskottets mening, icke blivit av motionärerna anförda.

Utskottet får — — — föranleda.»
